

Forslag

til

Lov om dyrs anvendelse ved forskning og sygdomsbekæmpelse.

Fremsat den 27. november 1974 af *Elmholt* (RV), *Kaj V. Andersen* (V), *Hans Bjerregaard* (FP), *Burgdorf* (KF), *Camre* (S), *Flygaard* (DR), *Fuglsang* (DKP), *Melchior* (CD) og *Jens Møller* (KrF).

§ 1. Anvendelse af dyr ved forskning, sygdomsbekæmpelse og afprøvning er — bortset fra fodringsforsøg, indsprøjtninger, udtagning af blodprøver, organprøver eller andre prøver ved stik eller overfladiske snit, der kun medfører uvæsentlig smerte af rent forbigående beskaffenhed — kun tilladt inden for rammerne af denne lov.

§ 2. Tilladelse til at foretage forsøg i henhold til denne lov kan kun gives af det i § 8, stk. 1, nævnte kontroludvalg.

Stk. 2. Stående tilladelser med en maksimal løbetid på 3 år kan af kontroludvalget bevilges til lederne af statens institutter for biologisk og medicinsk forskning samt andre fagligt uddannede personer, som af det lægevidenskabelige fakultet ved et af universiteterne eller af den kgl. veterinær- og landbohøjskoles konsistorium har fået særlig tilladelse til at foretage forsøg i de af de nævnte institutioners dertil bestemte lokaliteter.

Stk. 3. Forsøg, der ikke foretages af de i stk. 2, nævnte personer, må kun foretages efter forud indhentet tilladelse i hvert enkelt tilfælde. Det samme gælder forsøg efter § 4, stk. 3.

§ 3. Tilladelse til at udføre de i denne lov nævnte forsøg vil ikke kunne gives, når forsøgets øjemed er demonstration ved forelæsninger eller øvelser for studerende. Herfra er dog undtaget øvelser og demonstra-

tioner, som tjener til opnåelse af forsvarlige faglige færdigheder for biologer, dyrlæger og læger samt studerende i disse fag på de i § 2, stk. 2, nævnte institutioner.

§ 4. For forsøg gælder, at operative indgreb samt fysiske og kemiske påvirkninger, der må antages at kunne være forbundet med smerte, kun må udføres efter, at dyret ved universel eller lokal bedøvelse er bragt i følelsesløs tilstand.

Stk. 2. Hvor forsøgets øjemed kræver, at dyret lever efter indgrebets afslutning og bedøvelsens ophør, skal dyret efterbehandles med smertestillende midler og omhyggelig pleje.

Stk. 3. Når forsøgets øjemed hindrer enhver anvendelse af bedøvelse, skal særlig tilladelse indhentes. Kontroludvalget kan meddele tilladelse til, at bedøvelse undlades, når forsøget skønnes at være af ganske særlig betydning. Dyret må ingen sinde på ny anvendes til forsøg.

Stk. 4. For forsøg gælder, at dyret skal aflives, når forsøgets øjemed er opnået, medmindre det befinder sig i en fysisk og psykisk sundhedsmæssigt normal tilstand. Aflivning skal ske smertefrit og således, at døden indtræder hurtigst muligt. Den, der har foretaget forsøget, skal overvåge aflivningen, indtil døden er indtrådt. Befinder dyret sig i en sundhedsmæssigt normal tilstand, skal det efterbehandles med smertestillende midler og omhyggelig pleje.

§ 5. Ved forsøg skal anvendes et i dyrerækken så lavtstående dyr som muligt, og der må ikke anvendes flere dyr end strengt nødvendigt.

Stk. 2. Når anvendelse af celle-, vævs- eller organkulturer eller andre alternative metoder skønnes at kunne give lige så kvalificerede resultater, må dyr ikke anvendes.

Stk. 3. Dyrearter, der efter zoologisk skøn er udsat for udryddelse, må ikke anvendes til forsøg.

§ 6. Ansøgning om tilladelse til forsøg efter denne lov skal indsendes til kontroludvalget og indeholde oplysning om:

1. formål og tilrettelæggelse,
2. antal og art af dyr, der indgår i forsøget, samt opstaldningsmulighed,
3. beskrivelse af den påtænkte teknik, herunder bedøvelsens omfang.

§ 7. De for forsøgene ansvarlige personer har pligt til at føre en af kontroludvalget autoriseret journal. Journalen skal indeholde udførlig beskrivelse af det foretagne forsøg og de opnåede resultater. Udskrift af journalen skal senest 30 dage efter forsøgets afslutning fremsendes til kontroludvalget.

Stk. 2. Ved forsøg eller forsøgsrækker, der strækker sig over et længere tidsrum, skal den for forsøgene ansvarlige person løbende føre journal og hvert kvartal afgive udskrifter af journalen til kontroludvalget. Ved forsøgets endelige afslutning skal udskriften indeholde en sammenfatning af totalforsøget og en vurdering af de opnåede resultater.

§ 8. Justitsministeren nedsætter et stående kontroludvalg på 9 medlemmer.

Stk. 2. Som medlemmer af kontroludvalget beskikkes justitsministeren: en repræsentant fra justitsministeriet som formand, et medlem efter indstilling fra de lægevidenskabelige fakulteter ved universiteterne, et medlem efter indstilling fra konsistorium ved den kgl. veterinær- og landbohøjskole, et medlem efter indstilling fra sundhedsstyrelsen, et medlem efter indstilling fra Den alm. danske Lægeforening, et medlem efter indstilling fra Den danske Dyrlægeforening og tre medlemmer efter

indstilling fra Danske Dyrebeskyttelsesforeningers Fællesråd.

Stk. 3. Til kontroludvalgets rådighed tilvejebringer justitsministeren fornøden sekretariatsbistand.

Stk. 4. Kontroludvalget meddeler tilladelser i henhold til § 2. Kontroludvalget gennemgår og godkender de i § 7 nævnte journaludskrifter og påser herunder, at disse er ført i overensstemmelse med de derom givne forskrifter, samt at vilkårene for forsøgenes foretagelse er overholdt. Kontroludvalget er berettiget til at forlange yderligere oplysninger vedrørende forsøgene og disses resultater. Ved uenighed træffes afgørelsen ved almindelig stemmeflerhed.

Stk. 5. Kontroludvalget er forpligtet til at aflægge uanmeldte besøg på institutioner, institutter m. v., der har stående eller individuel tilladelse til at foretage forsøg med dyr og er herunder berettiget til på forlangende at få forevist journaler, at overvære igangværende forsøg og at inspicere lokaler og faciliteter m. v. I uanmeldte besøg skal mindst to af udvalgets medlemmer deltage, heraf et medlem indstillet af Danske Dyrebeskyttelsesforeningers Fællesråd.

Stk. 6. Kontroludvalget indsender en årlig beretning om sin virksomhed til justitsministeren. Beretningen skal indeholde en redegørelse for og vurdering af samtlige foretagne forsøg tillige med oplysninger om givne afslag og begrundelser herfor.

Stk. 7. Hvor bevilling eller afslag ikke er givet af kontroludvalget i enighed, skal beretningen indeholde angivelse af den afgivne dissens med begrundelse herfor.

Stk. 8. Hvor kontroludvalget ikke i enighed godkender de i § 7 nævnte journalindberetninger, er de dissensafgivende berettiget til straks at afgive en redegørelse til justitsministeren.

Stk. 9. Justitsministeren er forpligtet til at offentliggøre kontroludvalgets beretning senest 3 måneder efter modtagelsen og afgiver samtidig hermed en af justitsministeriet udarbejdet tillægsberetning indeholdende de efter stk. 8 eventuelt modtagne redegørelser med ministerens bemærkninger.

§ 9. Overtrædelser af denne lov straffes, for så vidt ikke højere straf er forskyldt i medfør af lov nr. 256 af 27. maj 1950 om

værn for dyr, med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 3 måneder.

Stk. 2. Retten til at udføre de af loven omfattede forsøg skal ved dom frakendes den, der groft eller gentagne gange har overtrådt bestemmelserne i § 4, jævnfør borgerlig straffelov § 79.

§ 10. Loven gælder ikke for Færøerne.

§ 11. Denne lov træder i kraft den 1. april 1975.

Stk. 2. Samtidig ophæves lov nr. 93 af 31. marts 1953 om dyrs anvendelse ved biologisk forskning og sygdomsbekæmpelse.

Stk. 3. De i medfør af lov nr. 93 af 31. marts 1953 om dyrs anvendelse ved biologisk forskning og sygdomsbekæmpelse meddelte tilladelser til at udføre dyreforsøg bortfalder 3 måneder efter denne lovs ikrafttræden.

Stk. 4. Forslag til revision af loven fremsættes for folketetinget i folketingsåret 1979-80.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Det er forslagstillernes opfattelse, at den eksperimentelle forskning med anvendelse af dyreforsøg efterhånden foregår i et så betragteligt omfang, at der — også af samfundsøkonomiske grunde — er behov for en vis styring af såvel grund- som metode- eller målforskningen på dette område.

En styring vil bevirke færre unødvendige dyreforsøg og vil kunne sikre en hensigtsmæssig koordinering af enkeltstående projekter, således at de samlede resultater af endnu nødvendige, nøje planlagte og koordinerede forsøg på den mest rationelle måde kommer befolkningssundheden til gode.

Det vil herved være en afgørende forudsætning, at planlægning af projekter sker i nøje sammenhæng med tidligere foretagne og samtidigt planlagte forsøg i andre institutioner, således at overlappende eller sideløbende forsøg undgås.

Det vil derfor være nødvendigt at etablere en registrant af tidligere, nuværende og fremtidige forsøg. En sådan registrant vil udover at være et nødvendigt arbejdsinstrument for kontroludvalget ved behandling af ansøgninger og ved efterkontrol af de i lovforslaget nævnte stående tilladelser tillige blive et nyttigt opslagskartotek for forskere og sygdomsbehandlere og således give let og hurtig adgang til viden og derved bevirke væsentlige besparelser af knappe økonomiske og personalemæssige ressourcer.

Forslagsstillerne forestiller sig, at en sådan registrant på længere sigt etableres på databasesystem, og at udtæk vil kunne ske bl. a. ved det terminalsystem, der er under opbygning i sygehuse og andre

institutioner, ligesom man forestiller sig, at ansøgninger, journalindberetninger, bevillinger m. v. udformes, så de er konverterbare til edb.

Ved en hensigtsmæssig opgavefordeling mellem kontroludvalget og dets sekretariat og ved en nøje fastlagt forretningsgang og mødestruktur kan efter forslagsstillernes opfattelse selv et stort antal ansøgninger behandles på rimelig kort tid.

I lovforslaget indgår begrebet psykisk lidelse. Det er forslagsstillernes opfattelse, at de psykiske problemer for forsøgsdyr (f. eks. angst) i den nugældende lov er overset.

De psykiske problemer vil ofte være alvorlige især for dyr, der ikke er opdrættet i fangenskab. Det findes derfor hensigtsmæssigt, at det personale, der passer og dagligt omgås forsøgsdyr, uddannes ved hensigtsmæssig kursusvirksomhed, ligesom der bør arbejdes henimod anvendelse af forsøgsdyr opdrættet på de institutioner, hvor forsøgene foregår.

Forslagsstillerne bemærker i denne forbindelse, at det ud fra dyreværnssynspunkter kan være acceptabelt at genanvende samme dyr i yderligere forsøg, hvor et tamt dyr fortsat er roligt og tillidsfuldt over for omgivelserne og de her arbejdende personer, fremfor anvendelse af yderligere ikke tamme dyr, der allerede inden anvendelse ved forsøg er urolige og utrygge i forbindelse med indfangningen og hensættelsen i bur på forsøgsinstitutionen.

I denne forbindelse findes det i øvrigt hensigtsmæssigt, at dyr, der ikke må genanvendes — ved dyreværnsforeringernes foranstaltning — søges tilbagegivet til naturen eller formidlet til private hjem, dyreparker el. lign. fremfor at blive aflivet.

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.**Til § 3.*

Undervisningsministeriet bør sikre, at igangværende eller fremtidige forsøg, der vil være relevante for demonstration, undervisning m. v., filmes og forsynes med hensigtsmæssig ledsagende tekst.

Indskrænkningerne ved lovforslagets § 3 vil således ikke blive væsentlig kvalitetsforringende for den fremtidige undervisning, idet undtagelsesbestemmelsen sikrer, at de nødvendige øvelser kan foretages.

Til § 5.

Skønnet udøves af forskeren. Kontroludvalget har påtaleret.

Til § 8.

Forslagsstillerne har fundet det væsentligt, at sundhedsstyrelsen og de nævnte faglige organisationer er repræsenteret i kontroludvalget, således at forskningsteoretiske og praktisk forebyggende og behandlende synspunkter kan samstemmes.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at der bør ske en hensigtsmæssig opdeling af udvalgets arbejde.

Sekretariatet bør sammen med formanden — sådan som det kendes fra andre administrations-systemer — kunne træffe såkaldte formandsafgørelser i en række typiske sager. Sådanne formandsafgørelser medtages på dagsordenen i udvalgs møde som efterretningssager.

Kontroludvalget bør have fast mødevirksomhed, f. eks. én gang månedlig.

Til § 11.

Forslagsstillerne vil efter sagens natur ønske hurtige forbedringer på dette område, men finder det vigtigt, at der er rimelig tid til at planlægge nyordningerne.

Man finder det derfor hensigtsmæssigt, at lovforslaget søges vedtaget i folketingssamlingen 1974-75 med henblik på ikrafttræden den 1. april 1975.